

Guía Docente

Datos Identificativos					2018/19
Asignatura (*)	Lingua Galega 1	Código	613G01002		
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Galego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Letras				
Coordinación	Lourenzo Modia, Cilla	Correo electrónico	cilla.lourenzo.modia@udc.es		
Profesorado	Lourenzo Modia, Cilla	Correo electrónico	cilla.lourenzo.modia@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Esta materia céntrase no estudo descritivo e instrumental da lingua galega, así como na elaboración e análise de textos orais e escritos de diferentes ámbitos e de calquera época. Alén diso, preténdese potenciar no alumnado a capacidade comunicativa, o contraste de ideas e o pensamento crítico, fomentar a aprendizaxe autónoma e o traballo cooperativo e mais integrar o labor académico no noso contexto social e cultural.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.	A9		
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2		
Dominar a comunicación oral e escrita en lingua galega nun nivel avanzado.	A4	B4	

Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.	A11		
Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.	A1		
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.		B10	
Apreciar a diversidade.		B8	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		B9	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.		B7	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.		B5	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3	
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.	A15		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Caracterización da lingua galega	1.1. Posición do sistema lingüístico galego-portugués no conxunto dos idiomas románicos
2. Aproximación sociolingüística	2.1. Diversidade lingüística e plurilingüismo. A perspectiva ecolingüística 2.2. Conflito lingüístico e diglosia 2.3. O galego como lingua minorizada 2.4. Actitudes e preconceitos a respecto das linguas e do galego
3. Principais particularidades da lingua escrita	3.1. Cuestións ortográficas e ortotipográficas 3.2. Cuestións fonético-fonolóxicas 3.3. Cuestións morfosintácticas 3.4. Cuestións léxico-semánticas
4. Principais particularidades da lingua oral con repercusións na lingua escrita	4.1. Dialectalismos 4.2. Vulgarismos 4.3. Españolismos 4.4. Pseudogaleguismos 4.5. Enxebrismos 4.6. Outros desvíos lingüísticos
5. Métodos de análise e técnicas de elaboración de textos orais e escritos	5.1. Estructuras textuais 5.2. Tipoloxías e xéneros textuais

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A11 B4 B5 B7 B9 B10 C4	18	18	36
Lecturas	A2 A4 A11 A15 B1 B3 B7	0	8	8
Obradoiro	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B1 B3 B4 B5 B7 B8	21	21	42

Traballos tutelados	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8	0	40	40
Presentación oral	A4 A9 A11 A15 B3 B4 B7 B8	2	4	6
Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B3 B5 B6 B7	0	2	2
Proba mixta	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B1 B4 B5 B6 B7	2	10	12
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As sesións maxistras consistirán en aulas fundamentalmente expositivas á volta dos contidos básicos da materia, unhas aulas en que se utilizarán diversos textos de carácter teórico-práctico seleccionados especificamente para facilitar a análise e a comprensión dos contidos. Alén disto, nestas sesións coordinaranse actividades individuais ou grupais, resolveranse as dúbidas a respecto dos contidos propostos e achegarase bibliografía específica para cada tema.
Lecturas	O estudantado deberá realizar, fóra da aula, lecturas puntuais obrigatorias para poder levar a cabo certas actividades propostas (exercicios, debates, comentarios etc.) e atinxir unha boa calidade lingüística.
Obradoiro	Nas sesións de grupo intermedio e reducido, co apoio do profesorado da materia, realizaranse diversas actividades prácticas sobre temas concretos do temario para asentir os coñecementos adquiridos nas aulas maxistras. A combinación de diferentes modalidades formativas de carácter práctico (exercicio estrutural, estudo de casos e solución de problemas, análise e corrección de documentos orais e escritos, redacción, debate, traballo en grupo etc.) permitirá ao alumnado desenvolver eficazmente tarefas relacionadas cos contidos da materia.
Traballos tutelados	Como complemento das actividades presenciais, o profesorado solicitará un traballo tutelado en grupo que os/as estudantes deberán realizar en horas non presenciais e entregar nas datas marcadas.
Presentación oral	Nas últimas semanas do cuadrimestre, o alumnado terá que desenvolver unha proba oral a partir das instrucións facilitadas previamente polo / pola docente.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Valorarase a participación nestes eventos por medio de fichas, que se entregarán ao profesorado na data fixada.
Proba mixta	Realizarase unha proba mixta (teórico-práctica) de carácter escrito en que se deberán mostrar os coñecementos e as competencias adquiridas na materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Presentación oral Obradoiro Traballos tutelados	O profesorado intentará darlle ao alumnado unha atención personalizada, polo que estará dispoñíbel no horario de atendimento e a través do correo electrónico a fin de resolver dúbidas e de pautar o seguimento daquelas metodoloxías que o requiriren. Alén disto, ao longo do curso establecerase un calendario de titorías obrigatorias para o alumnado coa materia pendente ou con dispensa académica co obxectivo de organizarmos o traballo dunha maneira máis efectiva.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B1 B4 B5 B6 B7	Na proba mixta (teórico-práctica), de carácter escrito, testaranse os contidos e as competencias adquiridas na materia (nomeadamente a competencia gramatical e a competencia comunicativa na escrita).	50

Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B3 B5 B6 B7	Nas fichas que darán conta da asistencia a este tipo de eventos avaliaranse fundamentalmente o espírito crítico, a capacidade de síntese e a corrección lingüística.	5
Presentación oral	A4 A9 A11 A15 B3 B4 B7 B8	Na presentación oral avaliarase a competencia comunicativa (comprensión, expresión e interacción orais) do alumnado, así como a correcta execución das tarefas propostas.	15
Traballos tutelados	A1 A2 A4 A9 A11 A15 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8	No traballo tutelado grupal avaliaranse a corrección lingüística, a adecuación, coherencia e cohesión textuais, a competencia comunicativa escrita etc.	30

Observacións avaliación

1. OBSERVACIÓNS XERAIS

1.1. Para superar a

materia, é preciso aprobar a PROBA MIXTA ESCRITA, a PRESENTACIÓN ORAL e o TRABALLO TUTELADO (cun mínimo de 5 puntos sobre 10 en cada parte).

1.2. Tanto as actividades como as probas

deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación, segundo o documento "Exixencias mínimas de corrección lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e pendurado en Moodle).

1.3. As actividades

prácticas entregaranse na aula, en papel, nos días fixados polo profesorado.

1.4. Aplicarase unha

penalización do 25 % sobre a cualificación final de actividades se estas foren entregadas fóra de prazo sen causa xustificada.

1.5. Os / As alumnos/as que

non superaren a materia en xaneiro poderán recuperala parcial ou totalmente na 2.ª oportunidade (xullo) segundo as normas detalladas na epígrafe seguinte.

1.6. Os traballos

presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio (mesmo de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades polo/a estudante). En caso de se producir plaxio, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña? (artigo 14.4).

2. CUALIFICACIÓN FINAL na

2.ª OPORTUNIDADE (xullo)

2.1. Os / As estudantes que

suspenderen a PROBA MIXTA ESCRITA deberán facer outra proba do mesmo tipo que a da 1.ª oportunidade na data, hora e lugar establecidos no calendario oficial de exames da Facultade para a 2.ª oportunidade. Esta proba suporá igualmente o 50 % da cualificación final e será preciso obter 5 puntos sobre 10 para aprobar.

2.2. Os / As estudantes que

suspenderen o TRABALLO TUTELADO deberán realizar outras actividades substitutivas que se lles encomendaren e que constituirán o 30 % da cualificación final. Para este efecto, o profesorado da materia fará públicas, alén das cualificacións da 1.ª oportunidade, as instrucións correspondentes

(actividades asignadas, datas de recollida e entrega etc.). Así, igual que na

1.ª oportunidade, o / a alumno/a deberá ter realizado e aprobado (con 5 puntos sobre 10) todas as actividades que foren solicitadas.

2.3. Os / As estudantes que

non atinxiren a puntuación mínima na PRESENTACIÓN ORAL (con 5 puntos sobre 10), que supón o 15 % da cualificación final, terán que defendela de novo na 2.ª oportunidade. Esta proba oral realizarase a seguir á proba mixta escrita da 2.ª oportunidade.

3. CUALIFICACIÓN DE NON PRESENTADO/A

3.1. En cada oportunidade

de avaliación o / a alumno/a recibirá a cualificación de NON PRESENTADO/A (NP) se non se presentar á proba escrita e, alén disto, se o número de actividades avaliábeis realizadas for inferior ao 50 %.

4. ALUMNADO A TEMPO

PARCIAL E CON DISPENSA ACADÉMICA

4.1. O alumnado

matriculado a tempo parcial e con dispensa académica recoñecida deberá pórse en contacto co profesorado da materia no inicio do curso e asistir ás titorías obrigatorias para planificar, en cada situación concreta, os axustes necesarios na avaliación no tocante ás actividades presenciais (que serán substituídas por outras non presenciais equivalentes).

5. CONVOCATORIA DE DECEMBRO

O alumnado que se presente á convocatoria de decembro será avaliado da seguinte maneira: proba mixta (50 %), presentación oral (15 %) e traballo tutelado (35 %).

Bibliografía básica

- Álvarez Blanco, Rosario / Xove, Xosé (2002). Gramática da lingua galega. Vigo: Xerais
  - Comissom Lingüística da Asociación Galega da Língua (2012). O modelo lexical galego. Santiago de Compostela: Através Editora
  - Freixeiro Mato, Xosé Ramón (1998-2002). Gramática da lingua galega. Vigo: A Nosa Terra
  - Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2013). Estilística da lingua galega. Vigo: Xerais
  - Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2009). Lingua de calidade. Vigo: Xerais
  - García Ares, Maricarme / Alonso Alonso, Alexandre (2010). Manual básico de documentación administrativa e xurídica. Santiago de Compostela: Secretaría Xeral de Política Lingüística
  - González Rei, Begoña (2004). Ortografía da lingua galega. A Coruña: Galinova
  - Hermida, Avelino (2006). Manual de conxugación verbal da lingua galega. Vigo: Galaxia / Edicións do Cumio
  - Hermida Gulías, Carme (2004). Gramática práctica (Morfosintaxe). Santiago de Compostela: Sotelo Blanco
  - López Viñas, Xoán / Lourenço Mória, Cilha / Moreda Leirado, Marisa (2011). Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión. A Coruña: Baía Edicións
  - Méndez Álvarez, María Xesús (2007). Ortografía da lingua galega: descrición, regras e ditados. Vigo: Xerais
  - Muñoz Saá, Begoña / Sarmiento Macías, María Xesús / Alonso Pintos, Serafín (2004). Claro e seguido 1. Comprensión oral. Vigo: Xerais
  - Muñoz Saá, Begoña / Sarmiento Macías, María Xesús / Alonso Pintos, Serafín (2004). Claro e seguido 2. Expresión oral. Vigo: Xerais
  - Muñoz Saá, Begoña / Sarmiento Macías, María Xesús / Alonso Pintos, Serafín (2004). Claro e seguido 3. Comprensión escrita. Vigo: Xerais
  - Muñoz Saá, Begoña / Sarmiento Macías, María Xesús / Alonso Pintos, Serafín (2004). Claro e seguido 4. Expresión escrita. Vigo: Xerais
  - Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega (2012). Normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. A Coruña: Real Academia Galega
  - Regueira, Xosé Luís (2010). Dicionario de pronuncia da lingua galega. A Coruña: Real Academia Galega
  - Sanmartín Rei, Goretti (coord.) (2012). Criterios para o uso da lingua. A Coruña: Servizo de Publicacións da Universidade da Coruña
  - Sanmartín Rei, Goretti (coord.) (2012). Sobre a calidade da nosa lingua. A Coruña: Servizo de Publicacións da Universidade da Coruña
- Dicionarios e bancos de datos Banco de Termos Galegos Recomendados (TERGAL):
<http://www.cirp.gal/pls/bal2/f?p=TERGAL:1:901460531776991748bUSCatermos>:
<https://aplicacions.usc.es/buscatermos/publica/index.htm> Corpus de Referencia do Galego Actual (CORGA):
[http://corpus.cirp.es/corga/Corpus Lingüístico da Universidade de Vigo \(CLUVI\)](http://corpus.cirp.es/corga/Corpus_Lingüístico_da_Universidade_de_Vigo_(CLUVI)): [http://sli.uvigo.es/CLUVI/Diccionario da Real Academia Galega](http://sli.uvigo.es/CLUVI/Diccionario_da_Real_Academia_Galega): <http://academia.gal/diccionario> Dicionario de Pronuncia da Lingua Galega:
[http://ilg.usc.es/pronuncia/Diccionario de Sinónimos do Galego](http://ilg.usc.es/pronuncia/Diccionario_de_Sinónimos_do_Galego): [http://sli.uvigo.es/sinonimos/Diccionario Digalego](http://sli.uvigo.es/sinonimos/Diccionario_Digalego):
<https://digalego.xunta.gal/digalego/Html/index.php> Dicionário Electrónico Estraviz: <http://www.estraviz.org/Neoteca> (Banco de Datos de Neoloxismos da Universidade de Vigo): [http://sli.uvigo.es/NEO/Portal das palabras](http://sli.uvigo.es/NEO/Portal_das_palabras):
[http://portaldaspalabras.gal/Tesouro Informatizado da Lingua Galega \(TILG\)](http://portaldaspalabras.gal/Tesouro_Informatizado_da_Lingua_Galega_(TILG)): [http://ilg.usc.es/TILG/Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Portugués](http://ilg.usc.es/TILG/Tesouro_do_Léxico_Patrimonial_Galego_e_Portugués): [http://ilg.usc.es/Tesouro/gl/Vocabulario Ortográfico da Lingua Galega \(VOLGA\)](http://ilg.usc.es/Tesouro/gl/Vocabulario_Ortográfico_da_Lingua_Galega_(VOLGA)):
[http://academia.gal/recursos-volg#http://academia.gal/Volga/?Lingua de calidade](http://academia.gal/recursos-volg#http://academia.gal/Volga/?Lingua_de_calidade) Criterios para o uso da lingua:
http://www.udc.es/export/sites/udc/snl/_galeria_down/documentospdf/Libro_Criterios_lingua.pdf Sobre a calidade da nosa lingua:
http://www.udc.es/export/sites/udc/snl/_galeria_down/documentospdf/Libro_Calidade_Lingua.pdf Linguaxe administrativa Manual de documentos administrativos do SNL da UDC:
[http://www.udc.es/snl/publicacions/documentacion_administrativa/Manuais de linguaxe xurídico-administrativa da Xunta de Galicia](http://www.udc.es/snl/publicacions/documentacion_administrativa/Manuais_de_linguaxe_xurídico-administrativa_da_Xunta_de_Galicia):
http://www.lingua.gal/recursos/para-aprender-o-galego/_aprendelo/contido_0119/novos-manuais-linguaxe-xuridica-administrativa Tradutores e correctores Golfiño:
https://wiki.mancomun.gal/index.php/Golfi%C3%B1o._Corrector_gramatical_para_OpenOffice.org Opentrad:
<http://www.opentrad.com/gl/inicio> Ortogal: <http://sli.uvigo.es/corrector/Traducindote>: <http://www.traducindote.com/>

Bibliografía complementaria	Proporcionarase bibliografía complementaria e específica por temas.
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente
--

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías
---